

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 56/2026-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetího v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Lacko & Partners s.r.o., IČO 55 028 845, Miletičova 46, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní sp. zn. 13Ps/4/2025 a proti uzneseniu Okresného súdu Trnava sp. zn. 13Ps/4/2025 z 25. novembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 23. decembra 2025 doručená sťažnosť sťažovateľa, v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením okresného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ požaduje zrušenie napadnutého uznesenia, príkaz konať bez zbytočných prieťahov, priznanie finančného zadost'učinenia a náhrady trov konania.

2. Sťažovateľ sa návrhom z 1. mája 2025 domáha obmedzenia spôsobilosti svojej matky [REDAKOVANÉ] na právne úkony a ustanovenia za jej opatrovníka v súlade s lekáorskými správami, podľa ktorých je pre pokročilý stav demencie a ďalšie zdravotné ťažkosti nebezpečná nielen pre seba, ale aj pre svoje okolie.

3. Podanou ústavnou sťažnosťou namieta prieťahy okresného súdu v dotknutom konaní, keď súd podľa sťažovateľa od počiatku nekonal dostatočne plynulo, no najmä priebeh konania ešte viac spomalil, keď napadnutým uznesením nariadil (podľa sťažovateľa zbytočné) znalecké dokazovanie. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ 23. decembra 2025 sťažnosť, o ktorej dosiaľ nebolo rozhodnuté.

4. Sťažovateľ poukazuje na predložené lekárske správy, podľa ktorých bola matke sťažovateľa 12. februára 2025 diagnostikovaná stredne ťažká demencia. Matka sťažovateľa má trpieť stredne závažnou duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná a v dôsledku ktorej nie je schopná robiť právne úkony vo vzťahu k tretím osobám tak, aby si uvedomovala následky svojho konania.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

6. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

7. Sťažovateľ v doručenej ústavnej sťažnosti namieta prietahy v konaní o obmedzení spôsobilosti jeho matky na právne úkony, ktoré začalo podaním návrhu 1. mája 2025. Konanie teda prebieha takmer 9 mesiacov, čo samo osebe nie je ústavne neakceptovateľné obdobie. V postupe okresného súdu ústavný súd nevzhladol také pochybenia, ktoré by mali za následok vznik neodôvodnených prietáhov.

8. V tomto smere poukazoval sťažovateľ na to, že prvýkrát súd vo veci konal až v septembri 2025, keď uznesením z 3. septembra 2025 ustanovil matke sťažovateľa za opatrovníka mesto Trnava. Následne opätovne konštatoval nečinnosť, ktorá mala trvať až do vydania napadnutého uznesenia v novembri 2025.

9. Ústavný súd poukazuje na svoju rozhodovaciu prax, z ktorej vyplýva, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 550/2020, II. ÚS 246/2022). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. IV. ÚS 513/2020, III. ÚS 638/2017). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakované a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania, čo nie je posudzovaný prípad.

10. Sťažovateľ ďalej zdôraznil, že dĺžka konania sa predĺžila tým, že súd vo veci nariadil (podľa jeho názoru zbytočné) znalecké dokazovanie. Tu však je potrebné uviesť, že nejde o postup zjavne

nesprávny alebo svojvoľný, ale, naopak, obvyklý. Tiež treba zdôrazniť, že k tomuto momentu uplynul od vydania napadnutého rozhodnutia len krátky čas, a s ohľadom na skutočnosť, že o podanej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu dosiaľ nebolo rozhodnuté, by boli predčasné akékoľvek závery ústavného súdu, či ide naozaj o zbytočný úkon spôsobujúci prieťah v súdnom konaní. Tieto závery ústavného súdu platia bez ohľadu na to, že povaha konania („čo je v hre“) si vyžadovala sústredený a promptný postup súdu, pretože ide o statusové konanie, ktoré je v súlade s judikatúrou ESLP kategorizovateľné ako prioritizované konanie.

11. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k namietanému nesprávnemu (prieťahovému) postupu okresného súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

12. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj legislatívnej konštrukcie § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, I. ÚS 480/2013), podľa ktorého ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

13. Sťažovateľ disponoval vo vzťahu k napadnutému uzneseniu opravným prostriedkom (sťažnosťou), ktorý aj využil. V čase podania ústavnej sťažnosti o tejto jeho sťažnosti ešte nebolo rozhodnuté. Ústavnú sťažnosť je preto potrebné vo vzťahu k napadnutému uzneseniu považovať za predčasne podanú, a preto ju bolo potrebné odmietnuť z dôvodu neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

14. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

15. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že ak by okresný súd v ďalšom priebehu napadnutého konania pokračoval v spôsobovaní prieťahov (resp. ak by celková dĺžka napadnutého súdneho konania dosiahla neprípustnú úroveň vo vzťahu k predmetu konania), toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok adresoval ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2026

Peter Molnár
predseda senátu